

Beata Menzlová * Květa Biskupičová
Anna Haverová * Mária Recktenwald

**Školský
anglicko-nemecko-slovenský
obrázkový slovník
+ CD**

Ilustroval Peter Stankovič

METODICKÉ POKYNY

Copyright © *nemecký jazyk*: Dipl. Ing. Beata Menzlová, Štátny pedagogický ústav, Bratislava, Österreich Institut, Bratislava; Mgr. Mária Recktenwald, ZŠ s materskou školou – Grundschule mit Kindergarten, Chmeľnica; *anglický jazyk*: Mgr. Květa Biskupičová, ZŠ Rajčianska 3, Bratislava; Mgr. Anna Haverová, ZŠ Hurbanova 128/25 Stará Turá 2009

Slovak edition © Vydavateľstvo Príroda, s. r. o., Bratislava 2009

ISBN 978-80-07-01801-3

Milé kolegyně, kolegovia, milí rodičia,

do rúk sa Vám dostalo prvé vydanie viacjazyčného slovníka určeného **pre materské školy a pre žiakov 1. stupňa**. Slovník bol vytvorený ako doplnkový materiál k akejkoľvek učebnici anglického alebo nemeckého jazyka, ktorá sa používa pri výučbe mladších žiakov. Jeho cieľom je pomôcť učiteľom a žiakom pri osvojovaní si základnej slovnej zásoby zábavnejšou formou. Učiteľovi posluží ako ukazovateľ toho, čo môže očakávať, že sa priemerný žiak dokáže naučiť počas mladšieho školského veku. Po dôkladnom zvážení vybrali autori slovnú zásobu, ktorá sa im javí ako najpodstatnejšia pre túto vekovú kategóriu.

Praktickou súčasťou slovníka je aj **zvuková nahrávka výslovnosti jednotlivých slovíčok na CD**. Nahovorili ju ľudia, ktorých materinský jazyk je angličtina a nemčina. Táto slovná zásoba, zoradená podľa nahrávky, sa nachádza aj v záverečnom *Slovníčku*. Pri jej počúvaní by mali žiaci najmä opakovať slovo so správnou výslovnosťou, ale môžu precvičovať aj počúvanie s porozumením. Zároveň môžu žiaci počuté slovo ukazovať na dvojstrane alebo na kartičkách.

Slovník je rozdelený **do šiestich tematických celkov**. Zameriavajú sa na to, čo je blízke každému dieťaťu v tomto veku a o čom rado rozpráva: **JA; MOJA RODINA; SVET OKOLO MŇA; SVIATKY A OSLAVY; ROZPRÁVKY a MOJA VLASTĽ A INÉ KRAJINY**. Každý celok má päť alebo šesť podskupín, ktoré sa obsahovo viažu k danej téme.

So slovníkom nie je nutné pracovať presne podľa poradia, učiteľ si vyberie tú časť, ktorú práve potrebuje.

Obrázok k danému tematickému celku sa nachádza na jednej dvojstrane. V pravom dolnom rohu sú **otázky**, ktoré môže učiteľ použiť pri preberaní a opakovaní slovnej zásoby.

Po každej dvojstrane nasleduje séria obrázkov, ktoré súvisia s danou slovnou zásobou a zhodujú sa s poradím slovíčok uvedených v záverečnom *Slovníčku*.

Dinosaurík a dráčik symbolizujú anglický a nemecký jazyk. Pri každom obrázku okrem anglického, nemeckého a slovenského výrazu je ponechaný **priestor aj pre ďalší cudzí jazyk**. V *Metodických pokynoch k slovníku* sa nachádzajú všetky výrazy vo francúzskom, ruskom, španielskom, ako aj v talianskom jazyku.

Cieľom obrázkového slovníka je nielen **viest** žiakov **k viacjazyčnosti**, ale aj k tomu, aby žiaci mali možnosť **objavovať podobnosti alebo rozdielnosti medzi jednotlivými jazykmi**.

S jednou dvojstranou a príslušnou slovnou zásobou je vhodné pracovať na viacerých vyučovacích hodinách, pričom učiteľ by sa mal zamerať len na niektorú jeho časť tak, aby si dieťa dokázalo osvojiť približne 6 – 10 lexikálnych jednotiek za hodinu. Pri práci s obrázkami možno nenásilne prepojiť cudzí jazyk s inými predmetmi, a tak rozvíjať **medzipredmetové vzťahy a prierezové témy** (dopravná výchova, environmentálna výchova a pod.)

Odporúčané postupy

Ako pracovať s ústrednými dvojstranami:

Kým učiteľ začne pracovať so slovníkom, musí mať na pamäti, že čím sú deti mladšie, tým dlhšie treba slovnú zásobu nacvičovať a častejšie treba s nimi opakovať. Výučba cudzieho jazyka v **materskej škole a v prvom ročníku ZŠ** sa zameriava výlučne na ústny prejav, pričom sa rozvíjajú zručnosti počúvanie a rozprávanie – lepšie povedané imitovanie.

V prvom ročníku sa v žiadnom prípade nezameriavame na zručnosť čítanie a písanie. Na hodinách cudzieho jazyka využívame zo slovníka len obrazový materiál, ktorý bude k dispozícii v *Metodických pokynoch k slovníku bez cudzojazyčného pomenovania*. Ústredné dvojstrany, ktoré navodzujú konkrétne situácie, nemajú cudzojazyčný text. Odporúčame použiť na jednej hodine vždy len určitú časť, napríklad dopravné prostriedky.

Ak sa žiaci začínajú učiť prvý cudzí jazyk **od druhého ročníka**, je vhodné počas prvého polroka pracovať s nimi len ústnou formou, a až potom postupne pridávať po malých krokoch i čítanie jednoduchých slov (v angličtine napr. dog, big, hello a pod., v nemčine Hund, hallo, Haus a pod.). V druhej polovici školského roka sa môže prejsť na prepisovanie niektorých slovíčok a k čítaniu zložitejších slov, výrazov a viet.

V **treťom ročníku** sa prípravné obdobie môže skrátiť na dva mesiace. Následne sa môže začať s nácvikom čítania komplexnejších krátkych textov a v druhom polroku zaradiť aj písanie krátkych viet.

Aktivity k obrázku na dvojstrane tematického celku:

1. Učiteľ prezentuje zvolený obrázok a rozpráva o ňom v cieľovom jazyku jednoduchými vetami. Priebežne položí otázku, na ktorú deti už vedia odpovedať (napr. Akej farby je toto auto?). Niektoré vety môžu žiaci zopakovať po učiteľovi.
2. Slovnú zásobu uvedenú na kartičkách prezentuje učiteľ rôznymi spôsobmi (hry, neskôr čítanie alebo písanie a pod.). Potom sa opäť vráti k úvodnej dvojstrane, ale deti sa už môžu zapájať vo väčšej miere.
3. Učiteľ sa dovedy venuje precvičovaniu, kým žiaci sami nezvládnu porozprávať o obrázku alebo o ňom napísať niekoľko viet.

Aktivity s využitím kartičiek:

1. **Opakovanie/neskôr čítanie jednotlivých slov** po učiteľovi.
2. **Ukazovanie slov** na kartičkách podľa pokynu vyučujúceho: „*Ukážte mi auto/vlak...*“
3. Kartičky, ktoré chceme precvičovať, rozstriháme a rozložíme po miestnosti. Učiteľ povie slovíčko v cudzom jazyku a žiak/žiaci nájdu príslušnú kartičku.
4. **Precvičovanie hláskovania.**
5. Použitie slov v jednoduchých vetách (opakovanie po učiteľovi), alebo dopĺňanie slov do viet: Hra „*Pátram po niečom, čo sa začína na s- (d/ c)...*“ Rozložíme obrázky na zemi/na lavici. (Môžeme premietnuť aj OH projektorom.) V angličtine sa táto hra nazýva „*I spy*“ (with my little eye see something beginning with 's'). V nemčine „*Hra na detektíva*“ (napr. Ich bin ein Detektiv. Ich suche ein Wort, das mit W- beginnt). Deti majú uhádnuť, ktorý obrázok/ktorá vec/predmet... začína na uvedené písmeno. To dieťa, ktoré uhádne, dostane kartičku a s pomocou učiteľa zadáva ďalší povel na hľadanie. Šikovné deti sa túto hru môžu hrať aj vo dvojiciach alebo malých skupinkách.
6. Hra „*Čo chýba?*“ Rozložíme kartičky. Deti si kartičky pozrú a po chvíli si zatvoria oči. Učiteľ vyberie jednu kartičku a deti hádajú, ktorá kartička chýba.
7. Učiteľ opisuje osobu/zviera/predmet na obrázku a deti hádajú: „*Je to...?*“ V tejto hre sa dobre dá využiť pantomíma.

8. Ďalšia hra na hádanie: Dieťa si vyberie jeden obrázok a ostatní hádajú, aký si vybral. Túto hru je takisto možné hrať aj v malých skupinkách. Nie je nutné vyberať iba podstatné mená, môžu sa hádať aj činnosti: „**Plávaš/ ješ/ piješ?**“
9. Hra „**Opakuj a pridaj**“ (v nemčine je to na základe hry: „*Ich packe meinen Koffer*“) sa hrá v kruhu. Učiteľ začne hru jednoduchou vetou, napr.: „Mám rád čerešne.“ Dieťa po pravej strane vetu zopakuje a pridá svoje vlastné slovo: „Mám rád čerešne a jablká.“ Ďalšie dieťa všetko zopakuje a opäť niečo pridá. Kto sa pomýli, dá zálohu. Na záver sa môžeme zahrať „na zálohy“ – každé dieťa, ktoré sa pomýlilo, povie rýmovačku, zaspieva a podobne – ale všetko v cieľovom jazyku. Deťom pri tom pomáhame. Čím menšie deti, tým kratšie sa túto hru môžeme hrať. Obmena tejto hry je zložitejšia, vhodná pre starších žiakov. Modelová veta môže napríklad byť: „Rád skáčem.“ – „Janko rád skáče, ja rada plávam.“
10. **Priradovanie sloviess a podstatných mien:** Učiteľ vyzve deti, aby skúsili priradiť sloveso (činnosť) napr. zo strany 27 (sedieť, kresliť, čítať...) ku školským predmetom na strane 24 a 25 (stolička, tabuľa, kniha...). Túto aktivitu, samozrejme, môžeme zaradiť až vtedy, keď je slovná zásoba už dostatočne precvičená.
11. V druhom ročníku v nemeckom jazyku a v treťom ročníku v anglickom jazyku už môžeme zaradiť **prepis a prípadne prekreslenie niektorých slovíčok**.
12. Najvyššou formou práce s jednotlivými témami by mal byť **samostatný ústny alebo písomný prejav** o ústrednom obrázku podľa schopností detí (opis, rozprávanie aj o vlastných zážitkoch k danej téme).

Pred prácou so slovnou zásobou by mal učiteľ o obrázku porozprávať v materinskom jazyku. Tematické celky sú samostatné, poradie si určuje učiteľ. Keď sa žiaci naučia určitú slovnú zásobu, môže sa učiteľ vracaať aj k prebraným dvojstranám, na ktorých si žiaci zopakujú starú slovnú zásobu a upevňujú novú.

Niekoľko návrhov otázok k jednotlivým obrázkovým dvojstranám:

I. téma: JA

- Koľko kociek domina je na obrázku na stole?
- Akej farby sú knihy v poličke? návrh: Akú farbu majú – aby stále nebolo je, sú
- Koľko áut je na ceste? návrh:ide po ceste?
- Aké dopravné prostriedky vidíš na obrázku? Poznáš aj iné?
- Aké hračky sú na poličkách?
- Čo vidíš na stole? návrh: Pomenuj predmety na stole.
- Aký šport hrajú chlapci?
- Aké sú tvoje obľúbené hračky? Opíš chlapca s bicyklom (časti tela, oblečenie...).

II. téma: MOJA RODINA

- Koľko miestností má dom? Vymenuj ich.
- Ktoré ovocie na obrázku nedozrieva na jeseň?
- Aké ovocie popadalo na zem?
- Aké je tvoje obľúbené ovocie, nápoj?
- Koľko pohárov nesie dievča na podnose?

III. téma: SVET OKOLO MŇA

- Aké veci sú v triede?
- Aké pomôcky máš v školskej taške?

- Ktoré zvieratká ešte môžeš vidieť v zoo? návrh: Ktoré zvieratká žijú v zoo?
- Čo robia deti v škole?
- Opíš, aké sú zvieratká na dvore (malé, veľké, tučné, chudé, ružové...).
- Nájdi na obrázku opicu.

IV. téma: SVIATKY A OSLAVY

- Čo je symbolom Vianoc?
- Aké jedlá jedávaš na Vianoce?
- Kto prináša deťom čokoládové vajíčka na Veľkú noc?
- V akom ročnom období sú Vianoce/Veľká noc?
- Aký darček dáš mamičke ku Dňu matiek?
- Aký darček by si rád dostal k narodeninám/Vianociam?
- Aké oblečenie nosíš do školy?
- Aká je tvoja obľúbená farba?

V. téma: ROZPRÁVKY

- Čo má Červená čiapočka v košíčku?
- Prečo ide navštíviť starú mamu?
- Kto leží pod perinou v posteli? na druhom obrázku
- Čo vieš pomenovať na piatom obrázku? návrh. v izbe starej mamy?
- Aký Ako je vyzerá poľovník? Je chudý, alebo tučný?

VI. téma: MOJA VLASTĀ A INÉ KRAJINY

- Aké zvieratko je symbolom jednotlivých krajín?
- Ktoré sa ti páči najviac?
- Ktoré obrázky ľudí na mapkách poznáš? návrh: Pomenuj obrázky ľudí na mapkách.
- Bol si už v niektorej z týchto krajín? (Kde/ako si tam cestoval, čo sa ti tam páčilo/čo si videl/aké mestá si navštívil...)
- Nájdi Slovensko/Nemecko/Veľkú Britániu/... na mape.
- Je Kanada/Veľká Británia/... v Európe?
- Je Švajčiarsko/Slovensko/... v Austrálii/Európe?

Prajeme vám úspešnú a tvorivú prácu so slovníkom.

Kvĕta Biskupičová

Anna Haverová

Beata Menzlová

Eva Farkašová